

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Etica aplicată						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Dr. Mihaela Frunză						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Dr. Mihaela Frunză						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					0
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		58 conv.			
3.8 Total ore pe semestru		56 fiz./118 conv.			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs este obligatorie. Prezența la examen este condiționată de existența unui număr de minim 70% prezențe.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Prezența la orele de seminar este obligatorie. Prezența la examen este condiționată de existența unui număr de minim 70% prezențe.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	C2.4 Evaluarea comparativă a ideilor și argumentelor unor teorii filosofice și identificarea meritelor și limitelor acestora C2.5 Soluționarea unei probleme filosofice de complexitate medie, la o disciplină filosofică oarecare C3.3 Aplicarea regulilor generale la probleme umane specifice pentru a formula răspunsuri adecvate (raționament deductiv) C3.5 Realizarea unui studiu de caz legat de o problemă umană, și formularea de soluții bazate pe alegeri multiple C4.3 Combinarea informațiilor pentru a formula reguli generale sau concluzii referitoare la problemele umane (raționament abductiv și inductiv) C4.4 Reflecția critică și constructivă asupra modalităților de construire și de aplicare a ipotezelor filosofice referitoare la existența umană C6.1 Definirea și alegerea metodelor și tehnicilor adecvate de soluționare a unor probleme interumane și interculturale cu un nivel mediu de complexitate C6.3 Aplicarea tehnicilor de rezolvare a problemelor interumane și interculturale (gestionarea situațiilor de criză, negocierea și medierea conflictelor, justificare, consiliere etică și filosofică)
Competențe transversale	CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații - problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul și seminarul de etică aplicată își propune să-i introducă pe studenți în dezbaterile recente din etică. Prima parte a cursului va cuprinde teme de etică medicală, urmînd ca în partea a doua să fie discutate teme de etica mass-media, etica afacerilor și etică și societate. Întîlnirile vor aduce în discuție mai multe tipuri de surse și resurse de bioetică: lucrări clasice, articole din revistele recente, filme, articole din ziare. În majoritatea întîlnirilor, se va urmări pe de o parte familiarizarea studenților cu terminologia și specificul academic al fiecărei teme, pe de altă parte conturarea unei viziuni proprii, articulate și argumentate
7.2 Obiectivele specifice	- utilizarea in mod adecvat a unor concepte si demersuri majore din sfera Eticii aplicate; - perceperea pluralitatii viziunilor etice, - Capacitatea de a utiliza terminologia specifică eticii aplicate; - Capacitatea de a înțelege și argumenta nuanțat temele de etică aplicată; - Capacitatea de a susține o poziție argumentată într-o dezbatere de etică aplicată; - capacitatea de a aplica creativ metodele de cercetare ale stiintelor umaniste, in particular ale Eticii aplicate, in rezolvarea problemelor si comunicarea rezultatelor in mod argumentat;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în etica aplicată. Discuție pe marginea temelor de curs și seminar.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
2. Etica medicală – introducere, domenii de studiu	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
3. Etica medicală și expertiza filosofică	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
4-5. Transplantul de organe. Consimțământ informat vs. consimțământ prezumat. Dileme ale donatorilor vii. Dileme ale donatorilor aflați în moarte cerebrală. „Traficul de organe”. Xenotransplanturile	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
6. Aspecte privind finalul vieții. Eutanasiere, tratamente inutile, definiția morții	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
7. Clonarea umană. Controverse etice	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
8. Studiu de caz: prayer therapy. Argumente religioase, opțiuni ideologice, dileme etice	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
9. Etica mediului înconjurător	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
10. Etica mass-media	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
11. Etica afacerilor	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
12. Etică și societate. Problema pedepsei capitale	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
13. Etica și studii culturale.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	
14. Etica „politică”; etică și/ vs. politică.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor studii de caz	

Bibliografie

Loue, Sana, *Textbook of Research Ethics. Theory and Practice*, Kluwer, New York, 2002.
Frunză, Mihaela. *Expertiză etică și acțiune socială*, Tritonic, București, 2011, 14-34.
Thomas H. Murray, „Gifts of the Body and the Need of Strangers”, în Carol Levine (ed.), *Taking Sides. Clashing Views on Controversial Bioethical Issues*, Dushkin, Guilford, Conn., 1997, pp. 350-358.
Ravelingien A, Mortimer F., Mortier E., Kerremans I., Braeckman J., *Proceeding with clinical trials of animal to human organ transplantation: a way out of the dilemma*, *Journal of Medical Ethics*, 30, 2004, pp. 92-98
Michler, Robert E., *Xenotransplantation: Risks, Clinical Potential, and Future Prospects*, *Emerging Infectious Diseases*, vol. 2, no. 1, 1996, p. 65.
Singer, Peter (ed), *A Companion to Ethics*, Blackwell, Oxford & Cambridge, 1993, pp. 294-302.
Garrard, E and S. Wilkinson, *Passive Euthanasia*, *Journal of Medical Ethics*, 2005;31;64-68.
Evelyn Fox Keller, „Nature, Nurture, and the Human Genome Project”, în Carol Levine (ed.), *Taking Sides. Clashing Views on Controversial Bioethical Issues*, Dushkin, Guilford, Conn., 1997, pp. 222-230
Daniel J. Kevles, Leroy Hood, „The Code of Codes”, în Carol Levine (ed.), *Taking Sides. Clashing Views on*

Controversial Bioethical Issues, Dushkin, Guilford, Conn., 1997, pp. 231-236

Brock, Dan W., "Cloning Human Beings: An Assessment of the Ethical Issues Pro and Con" în Martha C. Nussbaum, Cass R. Sunstein (eds.), Facts and Fantasies About Human Cloning, W.W. Norton & Company, New York, pp. 141-164.

Harris, William S., Manohar Gowda, Jerry W. Kolb, Christopher P. Strychacz, James L. Vacek, Philip G. Jones, Alan Forker, James H. O'Keefe, Ben D. McCallister. 1999. A Randomized, Controlled Trial of the Effects of Remote, Intercessory Prayer on Outcomes in Patients Admitted to the Coronary Care Unit. *Archive of Internal Medicine*, 159: 2273-2278

Byrd, Randolph C. 1988. Positive Therapeutic Effects of Intercessory Prayer in a Coronary Care Unit Population. *Southern Medical Journal* 81 (7): 826-829.

Lipovetsky, Gilles, Amurgul datoriei. Etica nedureroasă a noilor timpuri democratice, Babel, București, 1996, pp. 233-273.

Singer, Peter (ed), A Companion to Ethics, Blackwell, Oxford & Cambridge, 1993, pp. 284-293.

Steven R. Knowlton, Moral reasoning for journalists : cases and commentary, Praeger, London, 1997.

Frank Deaver, Etica în mass media, Silex, București, 2004

Joel Hagan, Chris Moon, „New economy, new ethics” în Chris Moon, Clive Bonny (eds.), Business Ethics. Facing up to the Issues, Profile Books, London, 2001, pp.7-21

Simon Webley, “Value-based codes”, în Chris Moon, Clive Bonny (eds.), Business Ethics. Facing up to the Issues, Profile Books, London, 2001 pp. 157-164.

Gh. Gh. Ionescu, Nicolae Bibu, Valentin Munteanu, Etica în afaceri, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2006

Walter Berns, Crime and the Morality of the Death Penalty, în George McKenna, Stanley Feingold (eds.), Taking Sides. Clashing Views on Controversial Political Issues, Dushkin, Guilfor, Connecticut, 1987, pp. 182-188

Raymond Polin, *Ethique et politique*, Ed. Sirey, Paris, 1968, pp. 101-165.

A. John Simmons – *Moral Principles and Political Obligations*, Princeton University Press, Princeton, 1981.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1-2. Dilemele etice și cadrele evaluării morale	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz	
3. Etica aplicată și expertiza filosofică	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
4-5. Etica transplantului de organe	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz -analiza unor documentare	
6. Sinuciderea asistată medical.	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz -analiza unor documentare	
7. Responsabilitate în politicile reproducerii. Studiu de caz	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz	
8. Etica mediului înconjurător	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz	
9-10. Etica mass-media. Studii de caz	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz	

11. Etica afacerilor	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz - analiza unor documentare	
12. Etică și societate. Problema pedepsei capitale	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz	
13. Etica și studii culturale.	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz	
14. Etica „politică”; etică și/ vs. politică.	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri -analiza unor studii de caz	

Bibliografie

Komesaroff, Paul A. „From bioethics to microethics: ethical debate and clinical medicine”, in Komesaroff, Paul A. (ed.). *Troubled Bodies. Critical perspectives on postmodernism, medical ethics, and the body*, Duke University Press, Durham, 1995.

Oneill, Onora, *Autonomy and trust in bioethics*, Cambridge University Press, 2003, 1-27.

Mureșan, Valentin. „Dilemele etice și cadrele evaluării morale”.

Jabr, Ferris. „In the Flesh: The Embedded Dangers of Untested Stem Cell Cosmetics”, *Scientific American*, Dec. 17, 2012, <http://www.scientificamerican.com/article.cfm?id=stem-cell-cosmetics>

Walker, Margaret Urban. „Keeping Moral Space Open. New Images of Ethics Consulting”. *Hastings Center Report*, March-April 1993.

Marino, Gordon. „Avoiding Moral Choices. Call in the ethics expert”. *Commonweal*, March 23, 2001.

Noble, Cheryl N. „Ethics and Experts”, *Hastings Center Report*, June 1982.

Beauchamp, Tom L. „What Philosophers Can Offer”, *Hastings Center Report*, June 1982

Franz H. Messerli, *Chocolate Consumption, Cognitive Function, and Nobel Laureates*, *New England Journal of Medicine*, 2012; 367:1562-1564, October 18, 2012 <http://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMon1211064>

Friedlander, Michael M. „The Right to sell or buy a kidney: are we failing our patients?”, *The Lancet*, vol. 359, 2002, 971-973.

Scheper-Hughes, Nancy. „The Tyranny of the Gift: Sacrificial Violence in Living Donor Transplants”, *American Journal of Transplantation*, 2007, 7, 507-511.

Spital, Aaron, Jacobs, Cheryl L. „The beauty of the gift: the wonder of living organ donation”, *Clinical Transplantation*, 2007, 21: 435-440

Video-conferință Tom Beauchamp, Physician-assisted suicide

Rush, James; Daniel Gayle. Deaf twins who discovered they were going blind and would never see each other again are euthanized in Belgian hospital, *Daily Mail*, Jan 14, 2013,

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2261985/Belgian-twin-brothers-killed-doctors-choosing-euthanasia-able-again.html>

Arthur Caplan, Don't clone a Neanderthal baby, Jan 24, 2013, <http://edition.cnn.com/2013/01/24/opinion/caplan-neanderthal-baby/>

Daniela E. Cutas, Lisa Bortolotti, „Natural versus Assisted Reproduction: In Search of Fairness”, *Studies in Ethics, Law and Technology*, vol 4, issue 1, 2010, p. 3-18

John A. Robertson, *Children of Choice. Freedom and the New Reproductive Technologies*, Princeton University Press, Princeton (NJ), 69-80.

Arthur Caplan, „Ethics and octuplets: society is responsible”, <http://www.philly.com/inquirer/opinion/39190377.html>

Miroiu, Adrian, *Etica aplicată, Alternative*, București, 1995 (Capitolul referitor la drepturile animalelor)

Kim B. Rotzoll, Kathy B. McKee, *Etica mass-media. Studii de caz, Polirom, Iași*, 2001.

Dan Crăciun, Vasile Morar, Vasile Macoviciuc, *Etica afacerilor, Paideia, Bucuresti*, 2005.

Donal E.J. MacNamara, *The Case Against Capital Punishment*, în George McKenna, Stanley Feingold (eds.), *Taking Sides. Clashing Views on Controversial Political Issues*, Dushkin, Guilford, Connecticut, 1987, pp. 189-196

Sanford, Jonathan. "Christ's Choice: Could It Have Been Different?" in Garcia, Jorge J.E. (Ed), Mel Gibson's Passion and Philosophy. The Cross, the Questions, the Controversy. Open Court, Chicago and LaSalle, Illinois, 2004, pp. 221-233

Bassham, Gregory and David Baggett. "Resist Not Evil! Jesus and Nonviolence" in Garcia, Jorge. J.E (Ed)., Mel Gibson's Passion and Philosophy. The Cross, the Questions, the Controversy. Open Court, Chicago and LaSalle, Illinois, 2004, pp. 246-259.

Heldke, Lisa; Kerri Mommer, Cynthia Pineo (Eds.), The Atkins Diet and Philosophy. Chewing the Fat with Kant and Nietzsche, Open Court, Chicago and LaSalle, Illinois, 2005, Part III. Socio-political and Ethical Considerations, pp. 123-169.

Adrian Paul-Iliescu, Etică socială și politică, Ars Docendi, București, 2007

Alain Besancon – *Nenorocirea secolului. Despre comunism, nazism și unicitatea "Șoah"-ului*, Humanitas, București, 1998

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „undergraduate” în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale	50%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de problematizare și analiză a textelor de seminar - capacitatea de a argumenta pornind de la studii de caz	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale	50%
	- însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, realizarea unor texte scurte)	Realizarea unui referat prezentat în timpul examenului	

10.6 Standard minim de performanță

- Realizarea unui referat prezentat în timpul examenului
- Planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii (dezbateri, analiză-comentariu de text, eseu academic, prezentarea unui studiu de caz)
- Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

30.IX.2013

Lect. Dr. Mihaela Frunză

Lect. Dr. Mihaela Frunză

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

.....